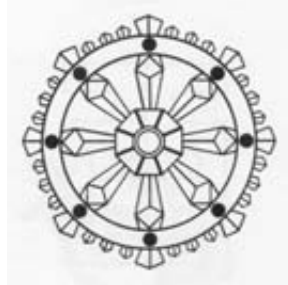

De zeven heilige planeten

– Rotha Bangma

Ik heb niet de intentie te pretenderen dat wat ik hier naar voren zal brengen waar is, maar het kan misschien de inzichten verruimen in een zoektocht naar waarheid. Ook het laatste is weer een woord waar we over na kunnen denken.

Rotha Bangma is voorzitter van Loge Amsterdam en studeert in de nationale studiegroepen sinds 1998. Lezing gehouden op 11 juli 2004 op de zomerschool van de TVN "Door het oog naar het hart, een zoektocht door *De Geheime Leer*".

Om dit woord waarheid goed te begrijpen kunnen we naar de grondbeginselen in de *Proloog* van *De Geheime Leer* van H.P. Blavatsky kijken die zeggen dat zowel het waarneembare als het onwaarneembare Universum een manifestatie is van een Goddelijke Werkelijkheid of Geest die er in huist en die de uiteindelijk oorzaak en bron is van alles wat er gebeurt in termen van tijd-ruimte. *De Bowen Brochure, Madame Blavatsky over de studie van de Theosofie* zegt: "neem *De Geheime Leer* ter hand zonder enige hoop te koesteren de definitieve waarheid van het bestaan van haar te vernemen, of zonder enig ander idee dan maar te zien in hoeverre zij kan leiden in de richting van de Waarheid." De uitwerking van de planetaire krachten, waarin de theosofische begrippen vervat zijn van evolutie, karma, reïncarnatie, maar bovenal het inzicht in verhoudingen tussen leven en vorm, tussen geest en stof, verschaft de bestudeerder een kostelijke bron van gegevens om tot enig begrip te komen van het waarom en waardoor. H.P. Blavatsky heeft op astrologisch gebied in haar standaardwerk *De Geheime Leer* vele onderwerpen uitvoerig toegelicht. Zo geeft ze de wordingsgeschiedenis die ons de sleutel geeft tot het vinden van de krachten die dit universum hebben gevormd en die werkzaam blijven zolang dit universum blijft bestaan.

Daar de zon, de maan en de planeten de nimmer dwalende tijdmeters zijn, waarvan vermogens en periodiciteit welbekend zijn, worden zij onderscheidenlijk genoemd als de grote heerser en heersers van ons kleine stelsel in al zijn zeven gebieden of sferen van werking. Voor alle duidelijkheid: de Oude Wijsbegeerte geeft aan dat de zon een centrale ster is en geen planeet. Deze staat in een meer occulte en geheimzinnige relatie met zijn zeven planeten van onze bol dan algemeen bekend is. De zon wordt daarom gezien als de grote vader van alle zeven ‘vaders’ of planeetgeesten, de medewerkers voor het plan van openbaring van het Ene beginsel. In *De Geheime Leer* III blz 500 [452] vinden we diagram II waarop deze inleiding gebaseerd is. Het diagram geeft het volgende aan: het Universele geestbeginsel Âtmâ is geen getal en komt met geen zichtbare planeet overeen. Dit zou kunnen betekenen dat de oude wijsbegeerte leert dat de werkzaamheid van het universele geestbeginsel met zijn kracht en energie, het heel-al tot ontwikkeling brengt, door zich te manifesteren in alles wat bestaat. Die universele werkzaamheid uit zich in drie geestelijke en vier stoffelijke beginselen die samen de werkzaamheid bepalen en zo de hele kosmos in stand houden.

Om kennis te verkrijgen omtrent de structuur van een zonnestelsel is niet alleen het fysieke aspect belangrijk, maar zijn de occulte aspecten belangrijker die voor het oog verborgen zijn.

Die zevenheid van drie en vier vinden we in alles terug, in elk gebied, zowel in de zenvoudige mens, als op onze planeet aarde, en in de verbintenis met de cosmos. *De Geheime Leer* spreekt van “cosmos” als het gaat over periodieke manifestatie van het Ene Beginsel en van “kosmos” als de ideële kosmos in de onveranderlijke Goddelijke gedachte (zie *De Geheime Leer*

voorwoord van de vertalers blz 1). Om kennis te verkrijgen omtrent de structuur van een zonnestelsel is niet alleen het fysieke aspect belangrijk, maar zijn de occulte aspecten belangrijker die voor het oog verborgen zijn. Terugkomend op het diagram II, zien we Âtmâ aangeduid als geen zichtbare planeet, maar voortkomend uit de geestelijke zon, zich uitdrukkend op verschillende niveaus dóór de verschillende gebieden van het Zonnestelsel, die elkaar doordringen en één geïntegreerd geheel vormen. Deze krachten of energieën die zich uitdrukken op de verschillende niveaus kunnen we onder andere de zeven heilige planeten noemen. In het diagram II vinden wij de volgende indeling: Mars, de planeet der voortbrenging, onder de menselijke beginselen ingedeeld als Kâma Rûpa, betekent begeerte lichaam, het voertuig of de zetel van dierlijke instincten en hartstochten. De zon, stoffelijk de schenker van het leven, geestelijk en esoterisch de plaatsvervanger van de binnen-mercurische planeet, bij de ouden een heilige en een geheime planeet, is ingedeeld bij de menselijke beginselen als Prâna of Jiwa, levensbeginsel. Mercurius, de boodschapper en tolk der Goden, is ingedeeld bij de menselijke beginselen als Buddhi, de geestelijke ziel of âtmische straal, het voertuig van Âtmâ. Saturnus, het lagere denkvermogen of de dierlijke ziel, is ingedeeld bij de menselijke beginselen als Kâma Manas. Het naar materie verlangende denken, Jupiter, is ingedeeld bij de menselijke beginselen als Aurisch Omhulsel. Venus, de morgen- en avondster, is bij de menselijke beginselen het manas of het hoger denkvermogen, ook wel: de menselijke ziel. De maan, de moeder van de aarde, staat bij de menselijk beginselen als Linga Sharîra, het astrale etherische dubbel van de mens, de voorvader van de stoffelijke mens. In de werking van het veld van openbaring werken Geest- subjectief en Stof- objectief, de twee aanzichten van het Absolute. Afgescheiden van cosmische substantie zou cosmische ideatie zich niet kunnen openbaren als individueel bewustzijn, daar het alleen door middel van

een voertuig van stof is, dat er bewustzijn opwelt zoals 'ik ben ik,' want een stoffelijke grondslag is nodig om een planeetstraal van het universele denkvermogen samen te trekken op een zekere trap van samengesteldheid. In afgescheidenheid van cosmische ideatie zou een cosmische substantie een lege abstractie blijven en er zou dan ook geen bewustzijn kunnen oprijzen. De zon, ingedeeld bij de menselijke beginselen als Prâna of Jiwa – Leven, dus geestelijk en stoffelijk, is verbonden met Fohat. Fohat is de essentie van de cosmische elektriciteit. In *Het Goddelijk Plan* deel II blz. 607 van G. Barborka, is te vinden dat men Fohat kan zien als een brug tussen het ongeopenbaarde en het geopenbaarde, want wanneer Fohat eenmaal ergens ten tonele verschenen is en tot werkzaamheid komt, beginnen de gebeurtenissen zich te ontrollen! Ook in *Het Goddelijk Plan* deel II staat over Fohat, dat in de oude wijsbegeerte als leven en elektriciteit als één wordt gezien. In zekere zin kan men Fohat de levenskracht van het heel-al noemen; en in dit opzicht komt het overeen met de pranische werking op alle zeven gebieden van de menselijke constitutie, die in het diagram wordt aangegeven onder "Getallen" twee. Geestelijk leven en stoffelijk leven wordt bij de planeten aangegeven als de Zon en bij de menselijke beginselen als Prana of Jiwa – Leven. Het sluit aan op het volgende, dat iedere monade zijn eigen ster heeft tijdens het geopenbaarde manvantara, die de verschillende persoonlijke incarnaties nodig heeft ter totale ontwikkeling. Monade is het onsterfelijk geestelijk beginsel dat niet incarneert. De monade die zich door middel van de persoonlijkheid manifesteert is aan verandering gebonden ter ontwikkeling van de verschillende aspecten van bestaan. Ongetwijfeld kunnen wij de nodige verbindingen leggen als wij nagaan dat de krachtvelden van de zeven heilige planeten hun werkzaamheid en daadkracht van Mars krijgen. Mars als aantrekkingskracht en uitdrukking in de materie geeft de mogelijkheid tot indaling van geestelijke krachten ten aanzien van de impulsen

achter het voertuig. Zo kunnen de verbindingen naar de geestelijke krachten van Venus begrepen worden die het hoger denkvermogen of de geestelijke ziel van binnen uit tracht te ontwikkelen. De belangrijke plaats van de geestelijke achtergrond van Mars als voertuig van kâma of begeerte is te vinden in de Rig- Veda. Hier volgt de beschrijving vanuit *Het Goddelijk Plan* deel II, blz. 611: "Kâma (N.B. hier wordt Mars bedoeld) geeft de grondtoon aan van wat hij zinnebeeldig voorstelt; Kâma, is de eerste, alles omvattende begeerte naar universele goedheid en liefde en naar alles wat leeft en voelt, hulp en vriendelijkheid nodig heeft, het eerste gevoel van oneindig teder mededogen en genade, dat oprees in het bewustzijn van de scheppende ENE KRACHT, zo gauw deze tot leven en zijn kwam als een straal uit het ABSOLUTE". Mars is in de mythologie dan ook te vinden als een vernietiger en een schepper; beide zijn nodig om tot een geestelijk inzicht te komen en daarom zo belangrijk als een kracht die als het ware ten strijde trekt. Weer uitgaande van het diagram II zien we de geestelijke planeetkracht Saturnus onderverdeeld in de menselijke beginselen bij Kâma Manas, het lagere denkvermogen. Het hoger denkvermogen valt onder de geestelijke planeetkracht van Venus als manas. *Het Goddelijk Plan* vermeldt op blz. 535 het volgende over een geliefde beeldspraak die H.P. Blavatsky veelvuldig gebruikte in *De Geheime Leer*.

De koning van Kreta eiste ieder jaar zeven jonge mannen en vrouwen op als schatting om zo tenslotte alle Atheners één voor één binnen de muren van een labyrint te krijgen. In het labyrint zat de Minotaurus, een monster. De zoon van de koning van Athene, Theseus genaamd, besloot een einde te maken aan dit offeren van Atheense jongens en meisjes en voegde zich bij de groep die als eerste het labyrint moesten betreden. Ariadne, de dochter van de koning van Kreta, die verliefd was op Theseus, besloot hem van een gewisse dood te redden. Zij gaf Theseus een zwaard en een klauwen draad om af te rol-

len terwijl zij de kluwen vast hield. Theseus versloeg het monster en kon toen de weg terug vinden uit de wirwar van gangen door middel van de draad die vastgehouden werd door Ariadne die op hem wachtte. De symboliek van het verhaal begint bij de zeven jonge vrouwen, symbool voor de zeven ronden en rassen van de kringloop van noodzakelijkheid. Daar zij niet weten te ontsnappen aan de valstrikken van het labyrint, wat staat voor de levens door de noodzakelijke kringloop van incarnaties, worden zij gedood door de Minotaurus en bereiken zij niet de bevrijding uit het levenslabyrint. De Minotaurus is het symbool voor de lagere natuur in de mens. Het is het lot van de stervelingen dat zij naar de onderwereld moeten gaan, waar Minos rechter is. Het oordeel is terugkeer in het labyrint, de arena van het leven op aarde waar de mens doorheen moet. Ariadne symboliseert het hoger zelf. De draad symboliseert de brug naar geestelijke kennis. Het heerschappij krijgen over de lagere aard wordt verzinnebeeld door het meenemen van een zwaard, symbool het hogere, geestelijke kennis.

Het is niet het Ene en Onbeperkte 'Beginsel' noch zelfs de weerkaatsing daarvan, dat scheidt, maar slechts de zeven Goden zijn het die het heelal vormen uit de eeuwige stof, tot objectief leven gewekt doordien de Ene Werkelijkheid zich daarin weerspiegelt.

Saturnus zien we in het diagram II bij de menselijke beginselen als Kâma Manas. Saturnus kan als geestelijke kracht gezien worden als de vormgever van de schakel tot een hogere bewustzijnsvorm, een van de belangrijkste schakels van bouwers aangaande het ontwikkelingsproces van bewustzijnsverruiming. In het schema van de zevenvoudige samenstelling vinden we Kâma als begeerte lichaam, waar volgens

het diagram II de planeet Mars, het voertuig van dierlijke hartstochten, zijn werkzaamheid en daadkracht krijgt. Het is van belang de verschillen enigszins te verduidelijken ten aanzien van Kâma Manas, het voertuig waar bewustzijnsaspecten van Saturnus spelen, en Kâma Rupa als het voertuig waar de bewustzijnsaspecten van Mars heersen. Rupa betekent vorm lichaam. Saturnus wil zich hieruit bevrijden, en in *De Geheime Leer* is Saturnus dan ook te vinden als de vader der goden, als intelligentie of de beheersing, en ook wel als de stoffelijke mens en ziel. Het blijkt een van de belangrijkste planeetgeesten qua besturende krachten die een sleutel- of brugfunctie inneemt waardoor de Kring en Karmische Wet mogelijk wordt. Door harmonie van de geestelijke Venus kan deze in haar liefdesaspect een vorm aannemen. Zo kunnen Mars en Venus elkaar ontmoeten en een zuiveringsproces bewerkstelligen. De planeetgeest Venus is beschreven als Lucifer, de lichtdrager en beschermer, in het Diagram II ingedeeld bij de menselijke beginselen als manas, het hoger denkvermogen. *De Geheime Leer* III blz.[209] of 235, vermeldt het volgende: "Het is niet het Ene en Onbeperkte 'Beginsel' noch zelfs de weerkaatsing daarvan, dat scheidt, maar slechts de zeven Goden (N.B. of de Zeven Heilige Planeten) zijn het die het heelal vormen uit de eeuwige stof, tot objectief leven gewekt doordien de Ene Werkelijkheid zich daarin weerspiegelt". Dat alle bouwers van de sferen in het universele hogere denkvermogen met elkaar verbonden zijn, is, denk ik, een wetmatigheid in de uitdrukkingen van de Wetten van Bestaan. In Stanza III sloka 10 van *De Geheime Leer* is die verhouding tussen ster en mens zeer poëtisch verwoord: "Vader- Moeder spinnen een web, waarvan het boveinde bevestigd is aan geest - het licht der ene duisternis - en het beneden-einde aan haar schaduwachtige uiteinde ervan, materie (stof), en dit web is het heelal, gesponnen uit de twee substantiën, welke tot een gemaakt zijn." In het diagram II wordt Jupiter als menselijk beginsel ingedeeld bij aurisch omhulsel, Linga

Sharíra. Jupiter wordt vanuit de Gnosis gezien als de andere vorm van Eva, die Adam de appel van de boom van kennis aanbiedt, zie de noot op blz [129] van *De Geheime Leer I*. Jupiter is een expansieve kracht die de verbreding bewerkstelligt van het bewustzijnsprincipe. Kosmisch gezien en op het psychische vlak is Jupiter de boom der kennis, de hoogste intelligentie, de zonnestraal waar de hoogste van de zeven stralen zetelt. Mystiek gezien is Jupiter de occulte kracht in de maan, of maanplant, Saptaparna, of de zevenvoudige en de drank die ervan gemaakt wordt, zie de noot op blz. [523] van *De Geheime Leer I*. In Jupiter komen alle bewustzijnsprincipes samen ter volmaking van de indalende geestelijk kracht in de materie. In het symbool voor Jupiter worden de maan en het kruis verzinnebeeld. In *De Geheime Leer III* op blz 513 [463] staat een duidelijke uitleg van Diagram II. Er staat aangegeven dat de stoffelijke planeten alleen het stoffelijk lichaam en de zuivere stoffelijke functies beheersen. Alle verstandelijke, emotionele, psychische en geestelijke vermogens staan onder de invloed van de occulte eigenschappen van de trapsgewijs gerangschikte oorzaken die uit de hiërarchieën van de geestelijk bestuurders der planeten voortvloeien en niet onder die van de planeten zelf. Deze trapsgewijze rangschikking zoals in het schema is weer-gegeven leert de beoefenaar in de volgende volgorde waar te nemen: 1. kleur, 2. geluid, 3. het geluid verstoffelijkt zich tot de geest der metalen, d.w.z. de metallische elemen-

talen, 4. deze verstoffelijken zich wederom tot stoffelijke metalen, 5. daarna gaat het harmonische en trillende stralende inwezen over in de planten en geeft haar kleur en geur, welke beide “eigenschappen” afhangen van het aantal trillingen van deze energie per tijdseenheid, 6. het gaat van planten in dieren over, en 7. bereikt ten slotte zijn toppunt in de “beginselen” van de mens. Zo zien wij dat het goddelijk inwezen van onze voorvaderen in den hemel een kringloop beschrijft door zeven trappen: de geest wordt stof, en de stof keert tot geest terug. De Meesters en H.P. Blavatsky legden een sterke nadruk op een juist inzicht in de theosofische leringen zodat die zeven beginselen van het heelal en de mens begrepen worden. Tussen het goddelijke en het gemanifesteerde heelal moeten schakels liggen, omdat volmaaktheid zich niet kan inlaten met onvolmaakte werken. Deze schakels worden o.a. de Zeven Heilige Planeten genoemd, de scheppende krachten, arbeidend aan haar nimmer voltooide taak van omzetting. In de *Inleiding van De Geheime Leer I*, blz. XXII is te vinden dat het eeuwen zal duren vóór er veel meer wordt gegeven. Over de sleutels tot de Geheimen van de Dierenriem, die bijna voor de wereld verloren zouden zijn, merkte H.P. Blavatsky in *Isis Ontsluierd* op dat “de genoemde sleutel zeven keer moet worden omgedraaid vóór het hele stelsel is onthuld. Wij zullen hem maar éénmaal omdraaien en zo de oningewijde één vluchtige blik in het mysterie toestaan. Gelukkig is hij die het geheel begrijpt!”

DIAGRAM II.

ÂTMÂ.

Deze overeenkomsten behooren tot het objectieve aardse gebied.

Âtmâ is geen getal en komt met geen zichtbare planeet overeen, want het komt voort uit de geestelijke zon,

ook staat het in geenerlei verband met geluid, kleur, of het overige, want het omvat ze alle.

Daar de menselijke beginselen niet op zichzelf getallen hebben, maar slechts met getallen, geluiden, kleuren, enz. *overeenkomen*, zijn zij hier niet in de volgorde opgenoemd, die voor exoterisch gebruik dient.

GETALLEN	METALEN	PLANETEN	DE MENSCHELIJKE BEGINSELEN	DAGEN DER WEEK	KLEUREN	GELUID	
						TOONLADDER	
1 en 10 De grondtoon van den stoffelijke mensch.	IJZER.	MARS. De Planeet der voortbrenging.	Kâma Rûpa Het voertuig of de zetel van dierlijke instinkten en hartstochten.	Dinsdag. <i>Dies Martis</i> , of Tiw.	1. Rood.	Sanskriet- sche Schaal	Italiaanse Schaal
2. Geestelijk leven en stoffelijk leven.	GOUD.	DE ZON. Stoffelijk, de schenker des levens. Geestelijk en esoterisch, de plaatsvervanger van de binnen-mercurische planeet, bij de ouden een heilige en geheime planeet.	Prâna of Jiwa. Leven.	Zondag. <i>Dies Solis</i> , of zon.	2. Oranje	Ri.	Re.
3. Omdat BUDDHI (om zoo te zeggen) tusschen Âtmâ en Manas ligt, en met het zevende beginsel of het AURISCH OMHULSEL het devachanisch drietal vormt.	KWIK. Verbindt zich met zwavel, evenals BUDDHI zich verbindt met de vlam des geestes. (Zie alchemistische bepalingen)	Mercurius. De boodschapper en tollk der Goden.	Buddhi. De geestelijke ziel, of de atmische straal; het voertuig van ÂTMÂ.	Woensdag <i>Dies Mercuri</i> , of Wodan. De dag van Buddha in het Zuiden, die van Wodan in het Noorden- Goden der Wijsheid.	3. Geel.	Ga.	Mi.
4. Het middelste beginsel, tussen het zuiver stoffelijke en het zuiver geestelijke drietal. Het bewuste deel van den <i>dierlijken</i> mensch.	LOOD.	Saturnus	Kâma Manas. Het lagere denkvermogen, of de dierlijke ziel.	Zaterdag. <i>Dies Saturni</i> , of Saturnus.	4. Groen	Ma.	Fa.
5.	TIN.	Jupiter.	Aurisch Omhulsel.	Donderdag. <i>Dies Jovis</i> , of Thor.	5. Blauw.	Pa.	Sol.
6.	KOPER. Wordt door alliage brons, (het tweevoudige beginsel).	Venus. De morgen- en avondster.	Manas. Het hooger denkvermogen, of de menschenlijke ziel.	Vrijdag. <i>Dies Veneris</i> , of Frige.	6. Indigo, of Donker Blauw.	Da.	La.
7. Bevat in zichzelf de weerkaatsing van den zevenvoudige mensch.	ZILVER.	De Maan. De moeder van de aarde.	Linga Sharîra. Het astrale [etherische dubbel van den mensch; de voorvader van den stoffelijken mensch.	Maandag. <i>Dies Lunae</i> , of Maan.	7. Violet.	Ni.	Si.